

SADUN AREN'İN ARDINDAN

Seksen beş yıllık onurlu ve hep ileriye düşünen bir yaşamın sonuna tanıklık etmek için oradaydık. Mülkiyeli olmamakla birlikte öğrenim yaşamımın çeşitli evrelerinde bulunduğum Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin zamana ve zemine direnen avlusunda ilk kez böyle bir törene katılıyordum. Nedense alışık olunduğu üzere Sadun Hoca'yı bir camiden uğurlamak istememiştim. Törende yapılan konuşmalar anlamlıydı. Sayılan insani özelliklerinden olan, sevecenliği, sakinliği, buna karşılık kendisini dinletme üslubu bugünlerde revaçta olan "öfkeli belâgat" sanatına adeta gönderme niteliğindediydi. Buna ilaveten, ileri yaşında siyasi görüşü nedeniyle uzun yıllar hapis yatmasına karşın umutla ileriye bakışını hep korumasından, ödünsüz siyasi çizgisinden, mütevazılığından ve öğretici, yol gösterici yaşam tarzından bahsedildi. Bu arada ülkemiz iktisadi literatürüne kazandırdıklarına değinildi. Uzun lafın kısısı, ardından konuşanlar, siyaseti ve üniversite hocalığını bağdaştırmayı başaran bu nadir insanın önünde son kez saygıyla eğildiler.

Sadun Hoca'yı 1985 yılında Gazi Üniversitesi'ndeki öğrenciliğimin ikinci senesinde tanıma şansına sahip oldum. Ünlü ders notları nedeniyle hapis yattığı Makro Ekonomi sınıfı bizim için 12 Eylül yangının kül ettiği ormanda taze süren filiz misali umudun mekânıydı. O günlerin kasvetinin sindiği sınıfta bu ufak tefek sakin insan, gözlerinin içi gülerken bakışları hep ufukta, istihdam ve iktisadi politika anlatırken bağırıma hiç gereksinim duymuyordu. Öğrenciliğim sonrasında da takip edebildiğim kadarıyla söyledikleri, yorumları önemli ve değerli oldu benim için. Geçmişte "oportünist" damgasını yemesine neden olan kararlı sosyalist çizgisini koruyarak, klişelerden arınmış, değişen toplumsal ve ekonomik koşullar karşısında afallamadan, geleceğe, saplanıp kalınan sabit bir noktanın dışından bakabilme ender yeteneğine sahip aydınlık bir insanıdır söz konusu olan. Bu cümleden ne kastettiğimi anlatmak için belki de kendisini en başta suçlayan Mahir Çayan'ın onu eleştirirken kullandığı kendi sözlerine kulak vermek gerekecektir bu noktada. Çayan "Aren Oportünizminin Niteliği" isimli yazısından onun şu söylediklerine gönderme yapıyor: "Biz proletaryanın öncülüğünde sosyalist devrimi savunuyoruz. Onlar – Milli Demokratik Devrim tezini ileri sürerler (hk)- ise küçük burjuva reformistleri olan asker ve sivil bürokrasinin öncülüğünde demokratik devrimi savunuyorlar... Türkiye demokratik devrimi geniş ölçüde tamamlanmıştır. (1923) Bu nedenle önümüzdeki aşama sosyalist devrim aşamasıdır... Emperyalizm ülkemizde daha ziyade askeri niteliktedir ve bizim kavgamız sosyalist yani anti-emperyalist anti feodal ve anti-kapitalist bir mücadeledir. Eğer söyledikleri gibi emperyalizme karşı olan küçük burjuvalar varsa, sosyalist mücadele anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleyi içerdiği için bizim yanımıza gelerek mücadeleye katılırlar: ..."(*) Bu sözlerin bugün taşıdığı önem ve yerindelik 1980 askeri darbesinin yol açtığı siyasi sonuçlar ve günümüz siyaset sosyolojisi göz önüne alındığında, her dönemde duygusal karşı çıkışlara maruz kalsa da, daha iyi anlaşılmaktadır.

(*) Bu yazı ilk kez 22 Temmuz 1969 tarihinde Türk Solu dergisinin 88. sayısında yayınlanmıştır.

Aren hocanın ardından...

...bir kuşak daha yok oluyor, arkalarında ise bıraktıklarını yine aynı kuşak tartışıyor... ne acıdır ki, 12 Eylül sonrası kuşaklar hafızaları kazanmış birer patates misali popüler kültürün kavramları arasında bir med-cezir halindedir..hocamın ülkemiz özelinde düşünsel arenaya yaptığı teorik ve pratik katkılar karşısında saygıyla eğiliyor ve eşitlikçi, barışçıl, insani bir dünya özlem ve irademizin devam ettiğini bilmesini istiyorum..o bunu duyacaktır bir yerlerde..ruhu hep kelebek olup uçacaktır, bundan eminim...

Mehmet Selim 11.03.2008 15:49:39

İlerleyen yaşına rağmen içindeki sosyalizm özlemi ve devrimci ruhu hiç sönmeyen, aydın, siyaset ve bilim adamı idi Sadun Aren. Ruhü şad olsun...

Bekir Sıtkı Gürler 11.03.2008 09:23:18

Saygıyla anıyoruz!

Diğer güzide fakültelerimize de olan içten saygımla, Mülkiyeli olduğum halde hocam ol(a)mayan fakat önce ders kitapları, sonrası da söylev ve makaleleri hep elimizde dolaşan hocamızın cenazesinde bulunmak da kısmet ol(a)madı. Kendisi hiç şüphesiz ki ulusumuz ve ulusal aydınlanmamız adına çok önemli bir değerdi. Hapislere girdiği gibi sistemin içine de girdi, milletvekilliği de yaptı. Çayan eleştirisi ve bu eleştirinin aradan geçen kısa sayılabilecek tarihsel gerçeklik karşısında çıplak doğruluğu nasıl gün ışığı gibi aşikârsa, aziz Aren'in de içinde bulunduğu "aydınlanma kuşağını" şimdi dönüp geriye baktığımda bir tür "gökkuşağı" olarak düşünmek ve her bir rengine sahip çıkmak gerektiği duygusuna kapılıyorum. Renkler giderek eksilse ve yenisine yer açılmasa da. Bu değerli anımsatman ve paylaşımın için aydınlık bir teşekkürü borç bilirim "Bilge kardeşim". Ulusça başımız sağ olsun. Sevgilerle.

Ersin Kaboğlu 11.03.2008 01:59:09

Gökkuşağının Bir Rengi Soldu...

Değerli tahlil ve acınızı paylaşıyorum. "ben sosyalizm dediğim zaman komünizmi anlıyorum. Çünkü onun dışındakiler sosyal demokrasidir" diyen, ülkemizin siyasi atmosferinde kimi zaman ütopyasına farklı açılardan vurgu yapabilen, gökkuşağı misali bir birleşmeden yana olan düşünürdü. Son dönemlerde de aynı yolda, farklı renklerin, konuşa tartışa yürüyebileceği umudu olan siyasi duruş içerisinde idi ve tartışmaya açtığı bir örnektir şu sözleri: "Küreselleşmeyi olumlu bir aşama olarak görüyorum. Çünkü sosyalizmin barışçılığı, sömürünün ortadan kaldırılışı olursa global çapta olur. Dünyanın başka yerinde vahşet varken, siz kendi ülkenizde sosyalizm yapamazsınız. Onun için bu tür sosyalizmin bir ön gereği de globalleşmedir. Globalleşmeye bağlı olan her şey insanlığın kazanımıdır" Kavga edip parçalara ayrılmadan ama tartışarak değişebilen, ilerleyen ve yan yana yürüyebilen bir dayanışmanın gereksiniminin şiddetle duyulduğu bulunduğumuz noktada Aren gibilerin kaybı, önemli bir rengin solmasıdır

İlke Veral 11.03.2008 01:25:34

<http://blog.milliyet.com.tr/Blog.aspx?BlogNo=97740>